IP for Kids

IFIHAN SI OHUN-INI OGBON

YORUBA TRANSLATION

MiPLG

MY INTELLECTUAL PROPERTY LAW GUIDE

Idagbasoke ati titẹjade iwe yii wa fun lilo lati owo
MY Intellectual Property Law Guide (MIPLG)

EGBE TI O KO IP FUN OMO WEWE:

- Tolu Olaloye
- Victoria C. Onyeagbako
- Precious Ajang
- Chukwuemezie C. Emejuo
- Clarisse Mideva
- Emmanuel Bugyei
- Susan Omeh
- Deborah Nwanguma
- Oluwaseun Agunbiade
- Dolvin Mauti.

EGBE TI O TUMO IP FUN AWON OMO WEWE SI EDE YORUBA:

- Marian Akinola
- Daniel Akinwale
- Oluwakemi Adeyemi

OLUYAWORAN IP FUN OMO WEWE:

Njoku Mmesomachukwu C.

© My Intellectual Property Law Guide (MIPLG) 2025

FOONU : Tel: +2347030090390, +447769818947

IMEELI: contact@myiplawguide.com

AAYE AYELUJARA: www.myiplawguide.com

HQ: Suite D28, POWA Plaza, APO Resettlement, APO Abuja, F.C.T, Nigeria.

Ghana | Kenya | Tanzania | Zimbabwe | Sierra- Leone | Cameroon | Benin Republic

Gbogbo awọn ẹtọ wa ni ipamọ. Ko si apakan ti atẹjade yii ti o le tun ṣe, ti o fipamọ sinu eto imupadabọ, sọ tabi jẹ ki o wa fun gbogbo eniyan, gbigbe ni eyikeyi fọọmu tabi nipasẹ ọna eyikeyi, itanna; darí, photocopying, gbigbasilẹ tabi bibẹkọ, lai saju igbanilaaye ti onkowe.

ÌFẸ IYASOTO

Ohun-ini Ogbon fun Awọn ọmọ wẹwẹ ni a ya soto, pẹlu ifẹ, si awon ọmọ Afirika.

ORO ISAAJU

Ohun-ini Imọye fun Awọn ọmọde ti ni a tejade lati kọ imọ ati oye ti ohun-ini ọgbọn (IP) ni ipilẹ ati ipele ibatan rẹ fun awọn ọmọde.

Eyi yoo ṣee ṣe pẹlu iranlọwọ ti awọn olukọ, awọn olukọni ati awọn obi lati rii daju pe awọn iṣẹ ṣiṣe ti o wa ninu iwe naa ni awon omo na ṣe.

Awon amofin nilo lati yi ero won pada nipa ohun-ini ogbon, ki Afirika ko le mo nipa ati lo gbogbo eto ohun-ini ogbon.O se pataki ki awon to seda ohun amuye ran run ati ohun efe mo ni pa iwulo ohun-ini ogbon ninu oro aje Abajade ogbon yii, yoo jẹ iṣẹda ati isọdọtun pọ si ni Afirika ati ibowo fun awọn ohun-ini ọgbọn eyiti o ni ipa daadaa lori awọn ọrọ-aje wa.

Gẹgẹbi ile-ise ti o ṣe ileri si igbega ati akiyesi fun ohun-ini ogbon ni Afirika, a mo pe omo Afirika nilo lati mo nipa atinuda ati ǐdàsǐlẹ lati kekere..
Eleyi lo je ki "IP fun awọn ọmọde" se pataki. Iwe yi ko ba ma sese, bi ko ba se ti ifowosowopo awon omo egbe MIPLG jakejado Afirika ti o ṣe alabapin lọpọlọpọ si idagbasoke iwe yii ti o gba awọn obi, olukọ ati awọnolukọni ni-yanju lati ṣe atilẹyin ibaraenisọrọ nipa ohun-ini ogbon pẹlu awọn ẹṣọ wọn.

© My Intellectual Property Law Guide (MIPLG) 2025.

Awọn akoonu Iwe Yii

Ẹda nkan titun ati ĭdàsĭlẹ ------------------------- OJU EWE 1
(Creativity And Innovation)

Aṣẹ-Kiko -- OJU EWE 6
(Copyright)

Awọn itọsi --OJU WE 11
(Patent)

Awọn aami-išowo ------------------------------ OJU IWE 16
(Trademarks)

Awon oun asa ati ibile ti a se -------------- OJU IWE 21
(Traditional Cultural Expressions)

Orí Kììní

Ẹda nkan titun ati ĭdàsĭlẹ

Awon Eda ati ĭdàsilemi le jẹ ki aye dara ju bayi lọ!

Eda Nkan Titun

Ikan ti mo ba ro, ti mo tun se dada
To na mi ni akoko ati ilagu mi
Ki le mu ikan tun tun way
Daju Daju, Gbogbo e je temi lati toju

Image From :
labs.google/fx/tools/image-fx

Ti mo ba ko itan temi
Ti mo ba ko orin temi
Ti mo ba ya ati kun pelu
Daju Daju, Gbogbo e jẹ temi lati tọju

Ti moba ko pa ninu ere tiata ni ile-iwe
Ti mo bajo ati lu ilu ti o larinrin
Lati bi imọran titun kan
Daju Daju, Gbogbo jẹ temi lati tọju

Mo le korin ABD mi.
Mo le korin 123 mi.
Mo le kọ orin kan ti Mo nifẹ.
Mo le kọ orin kan pẹlu ifẹ
Aseda nkan ni Mo jẹ

ǐdàsǐlẹ Nkan

Mo ṣe kite pẹlu awọn iwe
Mo ṣe apo pẹlu irun-agutan
Mo ṣe ọkọ oju omi pẹlu abefele
Mo ro lati se wọn ni ona toyato

Image From :
labs.google/fx/tools/image-fx

Mo ṣe aso pẹlu awọn ribonu
Mo mu iwe kan pẹlu awọn teepu
Mo ṣe roboti pẹlu irin
Mo ro lati ṣe wọn ni ona toyato
Mo je eni to mu ikan tuntun waye

Iṣẹ-ṣiṣẹ

- Ya kotun kun ohun kan ni ile-iwe e
- Daruko awọn ohun elo igbalode merin (4) ti o le rii ni ile
- Kọ orin kan nipa ọrẹ abi ohun ọsin rẹ to nife julọ
- Kọ nipa ile-iwe rẹ

Orí Kejì

KOPIRAITI

Kopiraiti tumọ si ẹtọ lati daakọ mi itan, orin mi, aworan mi tabi kikun mi eré tabi movie mi ijó mi Creative ṣiṣẹ. Awọn ọrẹ mi, awọn olukọ, ẹbi gbogbo eniyan gbọdọ beere nigba gbogbo lati da mi ko.

EWI

Mo lo ọwọ, ọkan, ati akoko mi
Lati kun, tabi kọrin ati ya tabi maimu
Lati mu imọran tuntun wa si aye
Kopiraiti mi wa ni titọju dajudaju

E Jẹ ki a sọrọ nipa Sussie.

Sussie jẹ eniti o ma n da nkan, Sussie ma n ya aworan Mickey mouse ni kilasi. Sussie jẹ igberaga fun iyaworan rẹ.

Sussie ká iyaworan ti Mickey mouse jẹ ti Sussie. Sussie jẹ onkọwe kan!

Dani jẹ ọrẹ Sussie. Dani ko yẹ ki o kọ orukọ rẹ lori iyaworan Sussie.

Dani ko yẹ ki o daakọ Sussie's iyaworan lai béèrè lowo Sussie lakọkọ. Dani le jẹ eniti o ma n da nkan bii sussie.

Dani le ya ati kun aworan Mickey mouse tabi paapa Superman fun ara e!

Gbogbo eniyan ni o ni ero titun!

E Jẹ ká sọ rọ nípa Dáfídi.
Dáfídi ni ero titun kan.

O fẹ kọ itan lori Ijapa omiran.

Dáfídi sọ fun Benny nipa ero rẹ.

Dafidi gbọdọ ṣọra.
David ati Benny le kọ papọ.

David ati Benny le kọ itan
orisirisi meji lori Ijapa omiran.

David ati Benny le jẹ eni to
o ma da nkan!
Rántí pé David gbọ dọ ṣọ ra.
Ti Benny ba kọ itan kan lori Ijapa
omiran ki Dafidi to ko, itan nipa
Ijapa omiran ti je ti Benny
Benny ti jẹ onkowe!
Inu David yoo bajẹ.

Image From : freepik.com

Iṣẹ-ṣiṣe

1. Daruko Kopirati mejo (8) ti o mo

2. Jẹ e ni ti o n da nkan! Ya aworan tabi kọ nipa rẹ ọmọbinrin ọba ti o feran julo akoni Super.

3. Kọrin nipa ounje ti o feran julo

Image From : freepik.com

ORI KẸTA

PATENTS

EWI

Mo le ronu nkan tuntun
Lati ṣe iranlọwọ fun awọn obi mi
tabi awọn ọrẹ ni ile-iwe Mo le ronu nkan tuntun
Lati jẹ ki agbaye jẹ ibi ti o dara julọ
Mo le ronu nkan tuntun
Nkan ti mo da, O yẹ ki n dabobo Mo le
ronu nkan tuntun
Nkankan ti o dara fun iwọ ati emi

Ohun gbogbo ti a n lo jẹ nkan ati àtinúdá ati ĭdàsĭlẹ. Awọn sise ikoko ni ibi idana, ero amuounmuaworan ninu awọn yara ijoko, ọkọ ofurufu ninu awọsanma, awọn afefe ati boardu ikowe funfun ninu awọn ìyàrá ìkẹẹkọ; gbogbo re je ise eniyan. Awọn eniyan wọnyi ni a npe ni awọn olupilẹṣẹ. Awọn ẹda wọn ni a npe ni "ọun tuntun ti adasilẹ"

David n ṣeda ẹrọ kan lati ṣe iranlọwọ fun awọn eniyan ti ko le rin.

Image From : labs.google/fx/tools/image-fx

A gbọdọ ṣọra gidigidi. A gbọdọ daabobo awon kan tuntun ti adasile ki Ogbeni & Iyaafin Olè ko ma le ji wọn abi ṣẹda nkan kanna. A le dabobo awon kan tuntun ti adasile wa pẹlu awọn iwe-aṣẹ, Itosi lowo ijọba.

Ti Dafidi ko ba daabobo oun tuntun ti odasile, Ọgbẹni & Iyaafin Ole le ji ero rẹ, won si le pa owo nipase ero Dafidi. Dafidi yoo ni ibanujẹ, osi ma padanu owo pupọ.

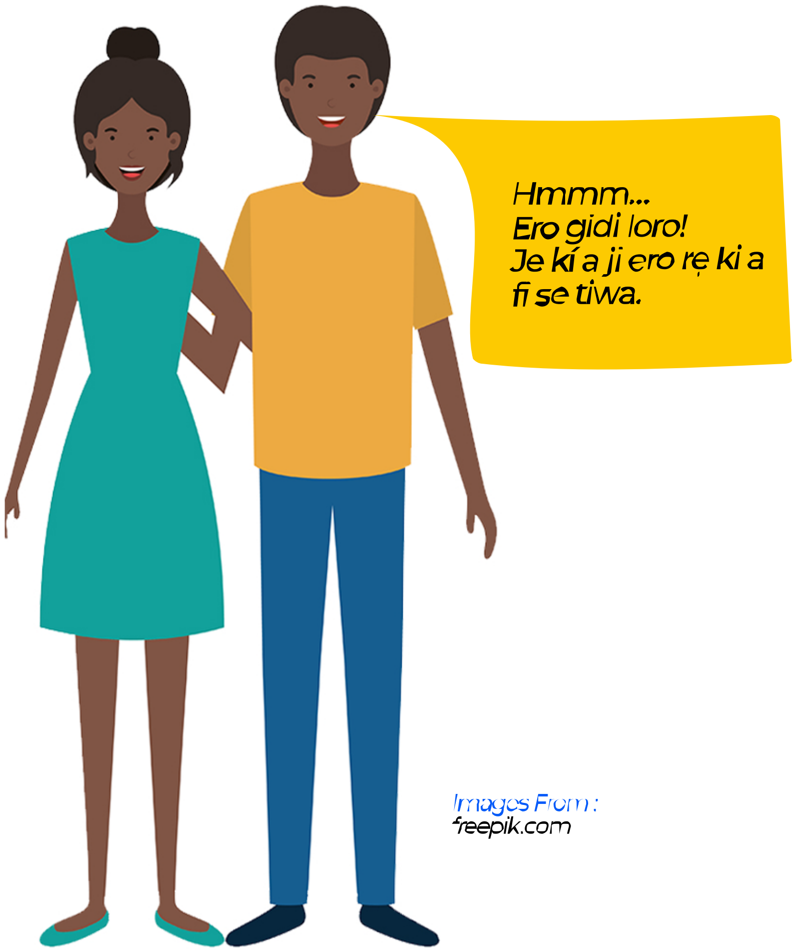

Ranti, o gbọdọ bọwọ fun awon nkan ti awon eniyan da sile ati oun tuntun amu aye rorun

ISE SISE

ASIKO IBEERE

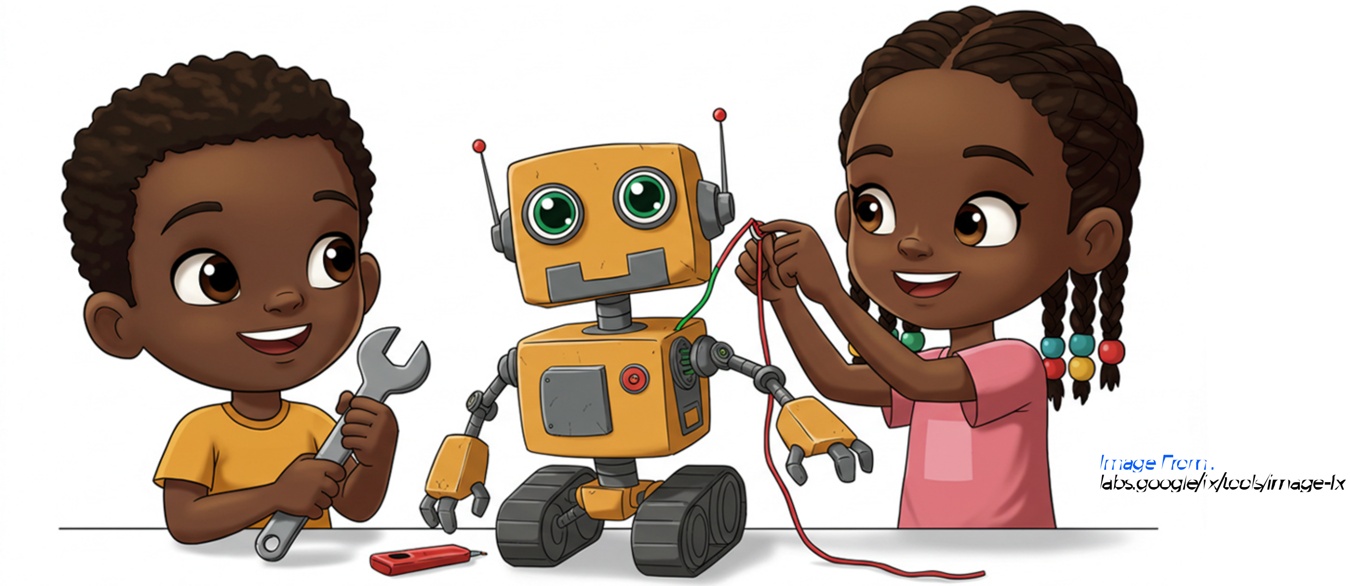

Sam n ṣe idanwo roboti ti Lizzy ṣẹda.

Ibeere: Kini orukp ero ti Lizzy?

A. Ohun invention
B. Nkankan

Ibeere: Se oye ki Lizzy dabobo ero kiikan re ti o da ?

A. Bẹẹni
B. Bẹẹkọ
C. Emi ko mọ

Ibeere: Bawo loye ki Lizzy ṣe dabobo ero tuntun ti o seda?

A. Nipa fifun Sam
B. Nipa patenti
C. Nipa fifipamo labe re be

ORI KERIN

Aami-isowo

EWI

Mo mọ biscuit ti moferan julo
Mo mọ ohun mimu ti moferan julo
Mo mọ wọn nipa orukọ wọn
Mo mọ wọn nipa awọn awọ wọn
Orukọ wọn jẹ ami-iṣowo wọn

Mo mọ ile-ojẹ ti mo feran julo
Mo mọ ọkọ ayọkẹlẹ ti mo feran julo
Mo mọ wọn nipa bi wọn ti ri
Mo mọ wọn nipa awọn ami ati awọn apejuwe wọn
Awọn ami ati awọn ami idanimowọn jẹ ami-iṣowo wọn

Awọn aami-išowo ṣe iranlọwọ fun mi lati ṣe idanimọ
Awọn aami-iṣowo ṣe iranlọwọ fun mi lati mọ
Mo mọ awọn eroja ti mo feran julo
Mo sọ fun wọn lati awọn iyokù
Awọn aami-iṣowo ṣe iranlọwọ fun mi

Olukọni: E Kaaro, Gbogbo eniyan! Eku Oriire ooo! Won ti yan yin fun Idije Wa Mi ti ọdun yii. Iwọ gbọdọ ṣe idanimọ omi onisuga Coke lati Ile-iṣẹ Coca-Cola.

John: Olukọni, bawo ni a ṣe mọ pe o jẹ Coke lati Ile-iṣẹ Coca Cola?

Olukọni: Iwọ yoo wa aami-iṣowo rẹ.

Emer: Kini aami-išowo?

Olukọni: Ami-iṣowo jẹ orukọ, ami, awọ, apejuwe ti o ṣe iranlọwọ fun ọ lati da awon ohun ati eroja ti o feran.

Emer: Bawo ni a ṣe le rii ami-iṣowo naa?

Olukọni: Ami isowo maa wa lara eroja. Eroja Omi onisuga naa Coke yoo je ni a ami-iṣowo "Coca-Cola".

John: Kilode ti ami-iṣowo wa lori Coca-Cola?

Olukọni: Ile-iṣẹ Coca-Cola yoo lo aami-iṣowo "Coca-Cola" lati ṣe iranlọwọ fun gbogbo eniyan lati da ami omi onisuga wọn mo. Pẹlu ami-iṣowo, ile -ise coco-cola seṣe idiwọ fun awọn ile-iṣẹ miiran lati le pe awọn omi onisuga wọn ni Coca-Cola.

John: Ti Ọgbẹni Ole ba lo ami, apejuwe ile-iṣẹ Coca-Cola nko? lori awọn omi onisuga igo ti ko wa lati owo Coca-Cola?

Olukọni: Ibeere to dara niyen. Ile-iṣẹ Coca-Cola le da iyẹn duro. Ṣe o mọ idi? Coca-Cola ti forukọsilẹ fun ami isowo lodo awọn ijoba ati pe ofin wa ti o dabobo ile-ise Coca-Cola lati owo awọn eniyan bi Ọgbẹni Ole ti yoo fẹ lati ji aami-iṣowo wọn. O yẹ ki a ma bọwọ fun awọn ami-išowo eniyan ti won ti forukọsilẹ pẹlu ijoba

IBEERE!

Ewo ninu soda Coke yii wa lati ile-iṣẹ Coca-Cola

Iṣẹ-ṣiṣẹ

1. Bawo ni o ṣe le da ipanu ati mimu ti o feran julo yato?
2. Daruko awon aami-iṣowo mefa 6 ti o mọ
3. Kini awọn anfani ti aami-išowo?

Orí Karùn-ún

AWON OUN ASA ATI IBILE

EWI

Asa mi

Omo Afirika ni mi; asa mi ni idanimọ mi

O ti wa ni kosile ni pa imura mi

O ti wa ni akosile ninu awọn orin mi

Mo mọ asa mi; ṣe iwo mọ aṣa rẹ?

Mo mọ asa mi; o sọ awọn itan ini mi.

Ara asa mi ni ede mi.

Awọn ayẹyẹ ati awọn orin ma kọ mi ni Asa mi

Omo Afirika ni mi; asa mi ni idanimọ mi

Ni ọpọlọpọ ọdun sẹyin, awọn eniyan Afirika ko ni akosile ede. Awọn baba nla wa sọ awọn itan wa, ẹkọ, ireti ati oun ti abẹru nipa oro sisọ, orin ati jije iṣẹ ọna. Awọn itan wọnyi ni awon baba nla wa gbekale fun awon omo won lati dabobo asa ati ise wa. Awọn wọnyi ni asa ti a se ni awọn ọna orişirişi;

1 Isorosi

Fun apere; itan, epics, arosọ, oríkì, arosọ ati awọn itan miiran; awọn ọrọ, awọn ami, awọn orukọ, ati awọn aami

2 Orin

Bii awọn orin ati orin ohun elo

3 Iṣe

Awọn ijó, awọn ere, awọn ayẹyẹ, etutu awọn aṣa ati awọn miiran

4. Ojulowo Ise

Awon wọnyi jẹ awọn nkan ti a le rii ati ti a le fi ọwọ kan, bii aworan yiya, awọn aṣa, awọn kikun, ere.

Bawo ni a se ma n bara wa sọro ni pa awon ohun asa ati ibile ti a se?

Asa ati ibile ti a se niawon baba nla wa gbekale fun awon iran to tele won. Eyi je, lati awọn obi-nla nla wa si awọn obi nla ati awọn obi wa ko to wa te wa lowow ni pa se, oro enu abi afarawe ohun ti awon iran to kọja ṣe.

Kilode ti Awon oun asa ati ibile ti a se wọnyi se pataki?

1 Wọn jẹ ki a le fi asa wa yanga

2 Wọn ti wa lati se alaye isele adayeba bi ãrá ati awọn ẹya ara ẹrọ (bii bi awọn igi atijọ, awọn oke-nla, afonifoji, odo, adagun)

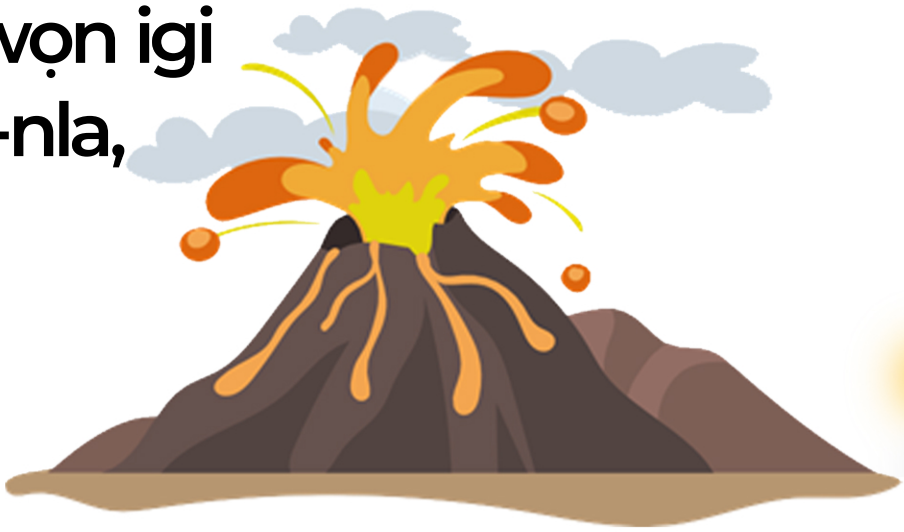

3 Awon eniyan ma lo wọn lati soro nipa awọn ibẹru won ati ala won nipasẹ itan. Fun apẹẹrẹ, awọn itan awon omiran jeniyan jeniyan

4 Wọn ma pese ilana si awujọ ati isokan laarin awon omo agbegbe

5 Wọn ranwalọwọ lati loye awọn aṣa wa, igbagbo ati bi awon eniyan iran atijo ti gbe ile aye won.

6 Wọ n jẹ orísun eré idanilaraya

7 Won tun ma funi nise pelu oro fun awọn eniyan ni awujo: awon oniriajo ma san owo lati se igbadun awon as awa, , a ma ta iṣẹ efe wa, awon orin ibile wa lama gbo lori ero asoro magba esi, aro amuounmuaworan tabi ero ayerujara ti a sanwọ lo bi iTunes, Spotify. Awọn akọrin ati awon to se ise ogbon miiran ma gba owo nipase ise ogbon won to da lori aṣa.

Awon oun asa ati ibile ti a se wọnyi ṣe pataki pupọ si agbegbe wa. A nilo lati tọju wọn ati daabobo wọn, ki awon eniyan maba lowo ti won ba ti gba ase lowo wa; ki won ma ba ji abi low oni ilokulo.

Iṣẹ-ṣiṣẹ

Daruko diẹ ninu Asa Ibile ti o mọ lati ọdọ rẹ

NIPA MIPLG

MIPLG jẹ nẹtiwọọki ti kii ṣe èrè ti Ohun-ini Intellectual Africa (IP) ati Idije Law onigbawi asiwaju ati elesin Intellectual ini Law fun eko ati imuse ti Intellectual Property ati Idije Awọn ofin ni Afirika. Ise apinfunni wa ni lati dahun taara si awọn iwulo dagba ti idagbasoke awọn ọrọ-aje nipa sisọ, jiroro, ikẹkọ, imọran ati agbawi fun awọn atunṣe ni ohun-ini Intellectual ati awọn apa Ofin Idije.

Iran wa ni lati jẹki iduroṣinṣin eto-ọrọ ni awọn orilẹ-ede to sese ndagbasoke nipasẹ awọn idagbasoke ti Intellectual Property ati Idije ofin. MIPLG ni itọsọna ati alaye nipasẹ awọn igbagbọ ati awọn adehun si; olori, eko, ọwọ, ĭdàsĭlẹ, aisimi ati iyege.

Fun alaye diẹ sii, ṣabẹwo www.myiplawguide.com

Tele wa lori ero social media

miplg miplg myiplawguide myiplawguide

Foonu: +2347030090390, +447769818947
Imeeli : contact@myiplawguide.com
AAYE AYELUJARA: www.myiplawguide.com
HQ: Suite D28, POWA Plaza, APO Resettlement, APO Abuja,
F.C.T, Nigeria.

Ghana | Kenya | Tanzania | Zimbabwe | Sierra- Leone |
Cameroon | Benin Republic

MY INTELLECTUAL PROPERTY LAW GUIDE

IP for Kids

MIPLG

MY INTELLECTUAL PROPERTY LAW GUIDE